

Vaak heb ik de indruk, dat wij hier in een moeras leven. Het is uiteraard moeilijk voor Nederlanders, die hier veelal tientallen jaren onder andere omstandigheden geleefd hebben, zich bij de nieuwe situatie aan te passen. Dit geldt niet alleen KNIL-officieren, doch evenzeer ambtenaren en andere burgers.

Zodra ik dit geval uitgezocht heb, zult U nader van mij horen. Het lijkt mij wel goed, indien U de Minister van Buitenlandse Zaken ook met het bovenstaande in kennis stelt, want het zou mogelijk kunnen zijn, dat buitenlandse missies in den Haag hiernaar informeren.

Dit kleine incident is voor mij aanleiding U verder met enige overpeinzingen in kennis te stellen. Uit alles blijkt hoe dringend noodzakelijk het is, dat vooral het KNIL zo spoedig mogelijk geliquideerd wordt. Generaal Buurman is het hiermede geheel eens. De grote handicap van de liquidatie van het KNIL is nu niet meer het grote aantal Indonesische KNIL-soldaten, dat naar de RIS zal moeten overgaan, want het grootste deel dat bereid was om over te gaan, is reeds overgegaan. Veel moeilijker is echter de afwikkeling van het wel zeer grote résidu. Dit betekent een groot vervoersvraagstuk en zolang Ambon geblokkeerd is, is het ook om andere redenen technisch niet geheel uitvoerbaar. Om hier uit te komen breek ik ongeveer iedere dag mijn hoofd.

Hoe groot onze critiek echter op grond van bepaalde gebeurtenissen op vele KNIL-officieren moge zijn, de liquidatie van het KNIL betekent de afwikkeling van een stuk Nederlandse geschiedenis in Indonesië. Daarom zou ik reeds thans Uw aandacht voor het volgende willen vragen.

Zodra de liquidatie van het KNIL verdere voortgang heeft gemaakt, zullen een aantal opper-officieren terugkeren, waaronder, als alles enigszins loopt vóór 26 Juli, ook de Commandant der Nederlandse Legerstrijdkrachten, de Chef van de Generale Staf en enige andere opper-officieren. Ik geloof, dat het noodzakelijk is hen t.z.t. een waardige ontvangst in Nederland te bereiden en dan alle feilen met de mantel der liefde bedekken, omdat in de slotfase gezegd moet kunnen worden, dat Nederland de verdiensten van het KNIL in een lange historie geëerd heeft. Daaraan zijn nu eenmaal de onvermijdelijke decoraties verbonden en dan zullen deze decoraties niet zozeer wegens persoonlijke verdiensten verleend moeten worden, doch om het KNIL als zodanig de laatste eer te bewijzen.

Wellicht wilt U daarover Uw gedachten laten gaan. Ik denk niet, dat ik U hierover officiëel zal schrijven, doch wilt U hierover t.z.t. een officiëel advies van mij ontvangen, dan ben ik natuurlijk gaarne bereid U dit te geven.

Niemand weet, dat ik U deze brief schrijf en de brief zal ook niet op het Hoge Commissariaat circuleren.

Een tweede Pinksteroverpeinzing waarvan ik U deelgenoot wil maken, is de volgende.

Aan het Hoge Commissariaat zijn tot dus ver betrekkelijk weinig krachten van buiten het oude Indische ambtenaren corps verbonden. Het betreft hier een deel van de ambtenaren van het vroegere Dirvo, de Heren Speekenbrink, de Man, van Weede, Haentjes en enkele anderen. Het gros der functionarissen is afkomstig uit de kring die voor een deel zijn gehele ambtelijke carrière in Indië heeft gehad. Over het algemeen doen deze ambtenaren zeer hun best, doch ik acht het niettemin noodzakelijk, dat hierin verandering komt. Ik begrijp dat dit niet op korte termijn kan en dat dit tegenover betrokkenen onbillijk zou zijn, doch hierin moet verandering komen.

Het zal zeker een of anderhalf jaar duren voordat men het geheel Hoge Commissariaat vernieuwd zal hebben, doch indien men er niet aan begint deze zaak aan te vatten, zal het nog veel langer duren en zal men afhankelijk zijn van de repatriering van deze functionarissen totdat zij hun Indische tijd hebben gehad.

Onder deze ambtenaren bevinden zich zeker een aantal voortreffelijke mensen en het wil mij daarom voorkomen, dat de beste oplossing ware, indien men voor deze ambtenaren behoorlijke functies in Nederland zou open stellen en hen zou vervangen door mensen, die in Nederland hun carrière zijn begonnen en die niet in de oude Indische sfeer geleefd hebben.

Ik zou gaarne zien, dat men in den Haag op korte termyn aan dit probleem aandacht ging schenken. Zo meen ik bijv. te weten, dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken bereid is Mr Kist, Chef van de Juridische Afdeling van het Hoge Commissariaat over te nemen. Indien deze bereidheid nog bestaat, zou het bijv. gewenst zijn, indien Buitenlandse Zaken het initiatief neemt om hem op korte termijn een functie aan te bieden. Indien B.Z. dit bereid is te doen, moet Nederland echter in staat zijn aan het Hoge Commissariaat op korte termijn een behoorlijke vervanger aan te bieden en moet ik niet in de positie gebracht worden hier te lande weer een vervanger aan te werven. Een dergelijke vervanger mag echter beslist niet uit de Indische carrière komen, vooral waar er nog voldoende assistentie beschikbaar is om een vervanger met locale kennis voor te lichten.

Ik noem U dit geval als een voorbeeld, maar er moet ergens begonnen worden en er moet vooral blijken, dat Nederland bereid is de mensen, die afgelost worden iets anders aan te bieden. Als het omgekeerd moet gaan, wordt er hier alleenmaar ontstemming en teleurstelling gekweekt.

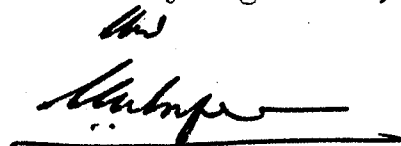
Ik kan er echter niet genoeg de nadruk op leggen, dat Nederland hier zelf een krachtig initiatief moet ontwikkelen want anders komt er geen verandering in de situatie. Daarbij zal voorts moeten worden overwogen, dat men goede krachten in de tegenwoordige tijd niet meer naar Indië zal kunnen zenden met het vooruitzicht, dat zij 4, 5 of 6 jaar zonder Europees verlof in Indonesië zouden moeten werken. Daarvoor zijn de omstandigheden teveel veranderd. Het langen verblijf van de Nederlanders in de goede periode van voor de oorlog had ten gevolge, dat er een speciale categorie van Indische Nederlanders ontstond, die alleen eens in de vijf jaar voor hun plezier naar Nederland gingen en van Nederland als samenleving volledig gingen vervreemden. Ieder, die objectief het oude Nederlands-Indische ambtenaren corps hier bekijkt, komt tot de conclusie, dat deze mensen au fond los van Nederland zijn komen te staan.

U begrijpt, dat ik bovenstaande beschouwingen h.t.l. niet zonder meer aan de grote klok kan hangen omdat men zich daardoor gegriefd zou achten, maar degenen, die in Nederland de leiding in het Indonesische vraagstuk geven, zullen m.i. met het bovenstaande rekening moeten houden.

Ik zou het zeer op prijs stellen indien U deze beschouwingen niet aan de ambtenaren op Uw Departement zoudt willen laten lezen, want ook op Minuor zijn m.i. teveel oud-Indischgasten werkzaam. Deze zouden feitelijk elders in Overheidsdienst een onderdak moeten vinden.

Gaarne verneem ik bij gelegenheid Uw reacties op het bovenstaande in een brief, die bij voorkeur zo verzonden zal moeten worden, dat deze persoonlijk in mijn handen komt.

Met vriendelijke groeten,

Dr H.M.Hirschfeld

REGERING VAN DE REPUBLIK MALUKU SELATAN

Amboina, 14 Mei 1950

Aan
Alle Ambassadeurs en Consulaire Ambtenaren
van vreemde mogendheden, ter doorzen-
ding aan hunne respectievelijke
Regeringen.

Door vriendelijke tussenkomst van
Kolonel Schotborgh
Troepencommandant Oost-Indonesie
te
Makassar

De Republik Maluku Selatan heeft zijn uiterste goodwill getoond door aan alle in AMBON vertoevende buitenlanders (Nederlanders, Amerikanen, Fransen) de gelegenheid te geven zich vrijwillig naar elders te begeven.

Zuid-Molukken, die haar vrijheid en onafhankelijkheid heeft geproclameerd, verwacht van de mogendheden Nederland, Amerika en Frankrijk, als invloedrijke Christelijke Staten, dat zij naar beste weten ook de nodige interventie zullen verlenen teneinde alle Zuid-Molukkers die momenteel buiten Zuid-Molukken vertoeven en die de wens te kennen geven om naar hun vaderland terug te keren, zo spoedig mogelijk terug te doen gaan.-

Ns.de Regering v/d Republik Maluku Selat
Het Hoofd v/h Departement van
Buitenlandse-Zaken,

AAN:
De H.C. der
Nederlanden.

Mr. D r. Chr. Soumokil